

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 12. november 2019
SAGSNR.: 2019-3034
ID NR.: 628545

Bemærkninger til Konkurrencerådets udkast til kapitel 2 og 4 i analyse af konkurrencen i advokatbranchen

1. Indledning

Advokatsamfundet har den 22. og 23. oktober 2019 modtaget udkast til to kapitler i Konkurrencerådets kommende undersøgelse af konkurrenceforhold i advokatbranchen. Konkurrencerådet har anmodet om Advokatsamfundets indledende bemærkninger til, om den konkrete fremstilling af henholdsvis regler og branchen er korrekt og fyldestgørende forud for, at den samlede analyse senere sendes i en bredere, egentlig høring.

Der er fremsendt udkast af følgende kapitler af den samlede analyse:

- Kapitel 2. Introduktion til advokatbranchen
- Kapitel 4. Reguleringsmæssige barrierer for effektiv konkurrence i advokatbranchen

Advokatsamfundet har den 29. marts 2019 deltaget i et møde i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om analyseprocessen, og har på mødet og efterfølgende i en løbende dialog leveret orientering og input til analysen. Advokatsamfundet har en opfattelse af at have drøftet den grundlæggende balance mellem forbrugerhensyn og konkurrence, som præger området for reguleringen af advokatbranchen indgående med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i den proces.

Advokatsamfundet er derfor uforstående over for, at vores input til analysen ikke ses at indgå korrekt i materialet, som på en række helt afgørende punkter giver et fejlagtigt og meget ufuldstændigt billede af advokatreguleringen, og at den retssikkerhed som er målet med reguleringen ikke beskrives og opvejes mod de konkurrencehensyn, som analysen fokuserer på.

Kapitlerne afspejler ikke indholdet af den forudgående dialog mellem Advokatsamfundet og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, og Advokatsamfundet må derfor på det kraftigste tage afstand til indholdet af kapitlerne, der betragtes som misvisende i deres helhed.

2. Fejlkilder i materialet

Sammenfattende kan Advokatsamfundets kritikpunkter opdeles i følgende forhold, som uddybes nærmere i de følgende afsnit:

- Helt grundlæggende er det Advokatsamfundets opfattelse, at fremstillingen i de to kapitler hviler på et forkert udgangspunkt om, at der kan sondres mellem advokatens virke i retssager og i andre sager. (Afsnit 3)
- Derudover mangler en korrekt beskrivelse og anerkendelse af de retssikkerhedsskabende hensyn, som reguleringen på området er udtryk for, og en vægtning af disse hensyn i forhold til rene konkurrencemæssige hensyn. (Afsnit 4)

Derudover indeholder materialet en række fejltyper, som sammenfattende kan kategoriseres således:

- Talmaterialet ses i mange helt grundlæggende tilfælde at være markant forkert, eksempelvis:
 - 10 pct., af omsætningen i advokatbranchen stammer fra retssager (side 8).
 - 2 pct. af omsætningen hos de største advokatkontorer hidrører fra retssager (side 10).
 - 25 pct. af advokatvirksomheder tilbyder ikke bistand i civile retssager (side 10).
- Kildekritik mangler. Flere steder henvises alene til ”markedsaktører”, uden at det beskrives nærmere, hvem de er, eller hvilke interesser de har.
- Sammenligninger med andre lande: Hvilke lande det enkelte forhold sammenlignes med varierer, uden beskrivelse af, hvorfor sammenligningen med netop det/de pågældende land(-e) er relevant eller berettiget.
- Der sondres ikke mellem selskaber og virksomheder
- Der er ofte ikke sammenhæng mellem data og delkonklusioner i de enkelte afsnit.

Der fokuseres derved i begge kapitler meget konsekvent på de konkurrencebegrænsende effekter af reguleringen af markedet for advokatydelse uden en tilsvarende beskrivelse og vægtning af de helt grundlæggende og vigtige hensyn til forbrugerbeskyttelse, borgernes og virksomheders retssikkerhed i retsplejeloven og i de advokatetiske regler, som regulerer advokaters virke.

Fremstillingen af markedet og konkurrenceparametrene bliver på den baggrund ensidig og beskriver ikke den balancerede afvejning af konkurrence-, forbruger- og retssikkerhedshensyn, der gælder for reguleringen af markedet, og som det fra politisk hold i de seneste år har haft endog meget høj prioritet at sikre en vigtig og afgørende balancering af.

Disse forhold medfører et meget stort antal steder i kapitlerne, hvor vi mener, at teksten er upræcis, misvisende eller direkte forkert. Dette gennemgås i en tekstnær gennemgang af kapitlerne, som vedlægges som bilag.

3. Analysens forkerte udgangspunkt

Om advokatreguleringen fremgår indledningsvis af kapitel 2, at:

”Reguleringen gælder i dag både, når advokater repræsenterer parter, hvor kundernes retssikkerhed er på spil, og ved rådgivning af kunder, som i princippet ydes i konkurrence med andre brancher.”

Der redegøres ikke i kapitlerne for, hvorfor denne sontring er relevant eller for, hvorfor klientens retssikkerhed ikke er på spil, når advokaten yder rådgivning i konkurrence med andre brancher.

I beskrivelsen af de advokatetiske regler på side 24 nævnes eksempelvis også:

”Reguleringen er først og fremmest rettet mod at sikre advokatens integritet og uafhængighed mv., når advokaten repræsenterer en part i en tvist, fx en retssag.”

Dette nævnes mange gange efterfølgende i begge kapitler. Der redegøres ikke yderligere for baggrunden for, at Konkurrencerådet finder anledning til at foretage en sådan sontring eller for, hvorfor samme hensyn ikke skulle gælde, når advokaten yder rådgivning i andre forhold end retssager.

Advokatreguleringen er (og har altid været) kendetegnet ved, at de retlige rammer, der regulerer advokatens arbejde i forholdet til en klient, gælder i enhver henseende og i al advokatens virksomhed.

Reguleringen i både retsplejeloven og de tilknyttede advokatetiske regler er netop kendetegnet ved, at reglerne gælder for advokaten i al advokatens virksomhed, hvilket er en naturlig konsekvens af det bagvedliggende helt grundlæggende og fundamentale retssikkerhedsmæssige princip, hvorefter en klient skal være sikret et fortroligt rum med sin advokat og kunne stole på, at hans advokat ikke varetager andre interesser end klientens egne, uanset hvilken type advokatarbejde der er tale om. Det gælder og er vigtigt i forhold til klientens retssikkerhed - uanset om advokaten bistår klienten i forbindelse med en retssag, i forbindelse med oprettelse af en ægtepagt, i arbejde med at få anerkendt et patent, i en bolighandel eller noget helt fjerde. At forestille sig det modsatte – at en borger ikke nyder samme retssikkerhed og forbrugerbeskyttelse ved en rådgivning hos sin advokat i disse situationer, indebærer meget vidtgående og uønskede perspektiver.

Der er således tale om en sontring, som ikke har et juridisk afsæt i den nugældende advokatregulering, og Advokatsamfundet mener derfor, at der på ingen måde er belæg for at lave sontringen, og at der derfor helt grundlæggende er behov for at ændre udgangspunktet for analysen i overensstemmelse hermed.

4. Hensyn bag reguleringen - balancen mellem forbrugersikkerhed og konkurrence

Mange steder i kapitlerne nævnes reguleringen af markedet at have konkurrencebegrænsende effekter, uden at det nævnes eller beskrives korrekt, hvilke hensyn, der begrundes reguleringen. Derved underkendes værdien af de grundlæggende værdier for en advokat – nemlig habilitet, uafhængighed og fortrolighed, og det forbrugerhensyn der ligger i, at en borger eller virksomhed i en advokat har adgang til en ydelse, der udligner informationsasymmetri i tvister, hvor borgeren eller virksomheden har behov for et øget informationsniveau for at kunne matche sin modpart og derved sikre sine rettigheder.

Det er Advokatsamfundets opfattelse, at når disse forhold ikke beskrives korrekt, tilstrækkeligt og i den rette sammenhæng, gives der i kapitlerne ikke et retvisende billede af konkurrenceevnen eller i øvrigt af, hvorvidt advokaters ydelser allerede er konkurrenceudsat.

Myndigheder og politikere har i de seneste år har haft stort fokus på at sikre, at advokatstanden skal underlægges et mere effektivt tilsyn. Tiltagene er sket i forbrugernes interesse på baggrund af en efterspørgsel på kompetent og uafhængig rådgivning.

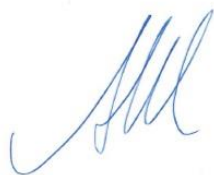
Det er Advokatsamfundets opfattelse, at der i analysen er behov for en bedre og korrekt beskrivelse af den nuværende afbalancerede vægtning af hensynene mellem konkurrence, retssikkerhed og forbrugerbeskyttelse på regelområdet som grundlag for det videre politiske arbejde, som analysen skal kunne understøtte. Undladelse heraf i den endelige analyse vil gøre det svært i lovgivningsarbejdet at vurdere, hvilke negative retssikkerhedsmæssige effekter eventuelle tiltag på området vil have, og hvordan den nuværende forbrugerbeskyttelse og balance mellem de forskellige hensyn påvirkes.

5. Det videre forløb

Det er Advokatsamfundets opfattelse, at en korrekt beskrivelse i kapitlerne af markedet og af hensynene til især retssikkerhed, forbrugerbeskyttelse og konkurrence som reguleringen vedrører, vil kræve en større tilretning.

Advokatsamfundet skal derfor gøre opmærksom på, at vi gerne vil tilbyde at stille betydelige ressourcer til rådighed, såfremt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen måtte ønske at inddrage os yderligere i det fremadrettede arbejde hermed.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler Crichton
Generalsekretær

Peter Fogh
Formand for Advokatrådet